

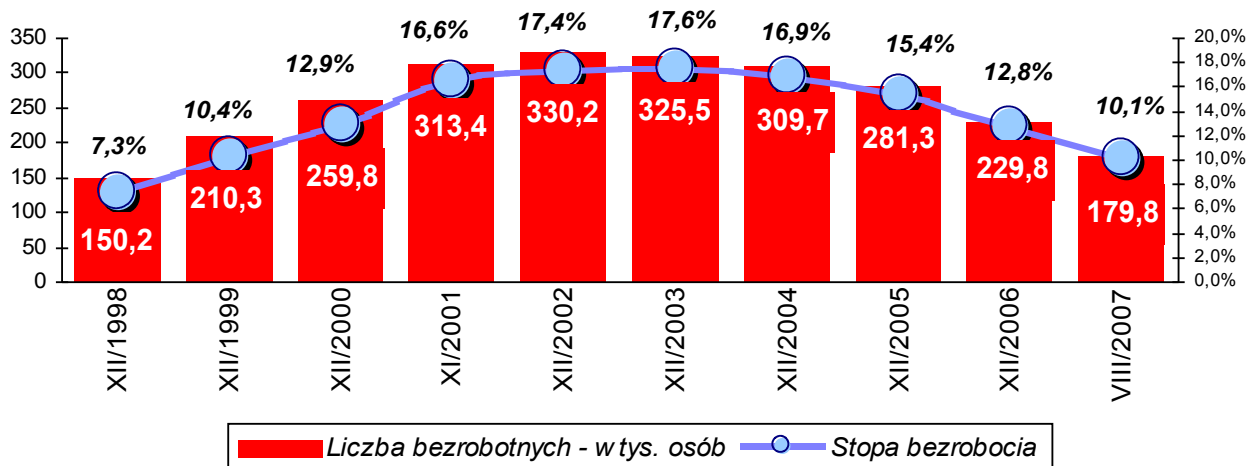
Aktualna informacja o sytuacji na śląskim rynku pracy z uwzględnieniem sytuacji w podregionie rybnicko - jastrzębskim

Województwo śląskie

Od momentu powstania województwa śląskiego (styczeń 1999 r.) obserwowany był wzrost stanu bezrobocia rejestrowanego. Kulminacja wielkości zjawiska wystąpiła na początku 2003 roku, kiedy to liczba zaewidencjonowanych oscylowała wokół 345 tys. osób.

Od ponad czterech lat bezrobocie spada, aktualnie w rejestrach śląskich powiatowych urzędów pracy pozostaje 179 830 osób. Po raz ostatni podobną wartość odnotowano w kwietniu 1999 r. czyli ponad 8 lat temu (179,4 tys. osób).

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia na Śląsku. Stan w końcu miesiąca

Sytuacja na rynku pracy jest dobra. Główną przyczyną pozytywnych zmian są nie tylko procesy emigracyjne, ale przede wszystkim dobra kondycja gospodarki krajowej i regionalnej. Rynek pracy zmienia swój charakter i staje się rynkiem pracownika. W wielu zawodach pojawiają się poważne problemy rekrutacyjne. Pomimo tych pozytywnych tendencji trzeba podkreślić, że województwo śląskie znajduje się w czołówce obszarów z największą bezwzględną liczbą zarejestrowanych osób bez pracy. Przed nami, pierwsze miejsce w tym rankingu zajmuje tylko województwo mazowieckie. Takie wartości wynikają z dużej liczby osób zamieszkujących w naszym regionie.

W analizowanym okresie wraz ze spadkiem liczby zarejestrowanych malało także natężenie zjawiska (mierzone wysokością stopy bezrobocia). Najgorzej było na początku lat 2003 i 2004, kiedy to wysokość stopy bezrobocia oscylowała wokół 18 proc. W końcu sierpnia 2007r. stopa bezrobocia rejestrowanego na Śląsku wynosiła 10,1% (kraj – 12,0%).

Bezrobotne kobiety

W populacji bezrobotnych województwa śląskiego przeważają kobiety - 61,9%. Wg stanu na 31 sierpnia 2007 r. na Śląsku zarejestrowanych było 111,3 tys. pań. Liczba bezrobotnych w tej kategorii spada. W momencie kulminacyjnym, w marcu 2002 r., pracy poszukiwało 182,0 tys. kobiet (obecnie o 70,7 tys. mniej, redukcja o 38,8%). Równocześnie należy pamiętać, że w tym samym czasie liczba bezrobotnych mężczyzn spadła o 85,4 tys. osób (tj. o 55,5%).

W poszczególnych powiatach procentowy udział kobiet wśród ogółu bezrobotnych jest zróżnicowany. Najgorzej jest w mieście Żory, gdzie bezrobotne panie stanowią ponad trzy czwarte ogółu zaewidencjonowanych (77,8%). Duża przewaga kobiet jest charakterystyczna również dla powiatu pszczyńskiego oraz miast: Jastrzębie Zdrój i Rybnik. W sierpniu 2007r. w żadnej z jednostek terytorialnych województwa śląskiego odsetek kobiet nie był niższy niż 50%. W powiecie kłobuckim udział kobiet był najniższy i wynosił 52,6%.

Struktura bezrobocia rejestrowanego

Wg stanu na koniec sierpnia 2007 r.:

- zasiłek dla bezrobotnych pobierało 19,9 tys. czyli 11,1% ogółu zarejestrowanych;
- bezrobotni zamieszkali na wsi stanowili 18,5% (33,3 tys.) wszystkich zaewidencjonowanych w powiatowych urzędach pracy;
- 136,1 tys. (75,7%) bezrobotnych to osoby poprzednio pracujące.

Artykuł 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wylicza pewne grupy bezrobotnych zwane „osobami będącymi w szczególnej sytuacji na rynku pracy”, w stosunku do których prowadzone są intensywne działania aktywizujące. Do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy zalicza się: bezrobotnych do 25 roku życia, bezrobotnych długotrwale, bezrobotnych powyżej 50 roku życia, bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia, bezrobotnych niepełnosprawnych.

W końcu sierpnia br. liczba osób **poniżej 25 roku życia** wyniosła 29,8 tys. Wśród bezrobotnych w wieku od 18 do 24 lat zdecydowaną większość (64,0%) stanowią kobiety. W omawianej kategorii ponad połowa legitymuje się wykształceniem wyższym lub średnim. Relatywnie niski jest odsetek trwale bezrobotnych. W zbiorowości bezrobotnej młodzieży tylko co czwarty poszukuje zatrudnienia nieprzerwanie ponad 12 miesięcy (25,1%). Młodzież jest głównym odbiorcą pozytywnych zmian na rynku pracy. W momencie kulminacyjnym (luty 2002 r.) na Śląsku zarejestrowanych było ponad 101 tys. bezrobotnych poniżej 25 roku życia (30,3% ogółu). Obecnie odsetek młodych bezrobotnych wynosi 16,5%.

Osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy, należą do grupy **bezrobotnych długotrwale**. W końcu sierpnia 2007 roku w ewidencjach śląskich powiatowych urzędów pracy pozostawało 114,5 tys. osób długotrwale bezrobotnych, wśród których zdecydowaną większość stanowiły kobiety (63,7%). W ciągu roku liczebność tej kategorii spadła o 43,0 tys. osób.

Niekorzystne zmiany występują w grupie osób **powyżej 50 roku życia**. W ciągu roku udział osób tej kategorii wśród wszystkich bezrobotnych wzrósł o 4,4 punktu procentowego i wynosi obecnie 23,2% (41,7 tys. osób). Obserwujemy szybki proces starzenia się zbiorowości śląskich bezrobotnych. Zjawisko bezrobocia osób dojrzałych nasila się, wymaga to kontynuacji działań, które pozwolą tej grupie osób aktywnie i skutecznie poszukiwać zatrudnienia oraz wracać na rynek pracy;

Bezrobocie spada wśród osób **bez kwalifikacji zawodowych**. W porównaniu do sierpnia 2006 r. liczba zarejestrowanych z tym statusem obniżyła się o 19,6 tys. i wynosi 57,2 tys. Niestety, o jeden punkt procentowy wzrósł udział osób bez kwalifikacji zawodowych w całej zbiorowości bezrobotnych;

W końcu sierpnia br. blisko 9,2 tys. osób **samotnie wychowywało co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia (5,1%)**. Zaledwie 4,7 % tej grupy stanowili mężczyźni.

Na przestrzeni roku o jeden punkt procentowy zwiększył się udział **osób niepełnosprawnych** wśród zarejestrowanych bezrobotnych – z 3,6% (9,1 tys. osób) w sierpniu 2006 r. do 4,6% (8,3 tys. osób) w sierpniu 2007 r.

Rośnie liczba ofert zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy. Od stycznia do sierpnia 2007 r. pracodawcy na Śląsku zgłosili już 114,5 tys. ofert zatrudnienia, wobec 89,7 tys. zgłoszonych w analogicznym okresie ubiegłego roku. Jest to bardzo pozytywne zjawisko, które może się przekładać na dalszy spadek poziomu bezrobocia w województwie śląskim i niewątpliwie jest oznaką dobrej kondycji gospodarki w regionie.

Najwięcej ofert pracy w I półroczu 2007 r. zgłoszono w następujących zawodach (wg kodów 4-cyfrowych):

Symbol Zawodu/ specjalności	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy zgłoszonych w okresie I półrocza 2007 r.
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	7256
4191	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	7091
9141	Gospodarze budynków	5879
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	3497
9132	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	2988
4131	Magazynierzy i pokrewni	2770
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2764
8323	Kierowcy samochodów ciężarowych	2336
5159	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	2039
7121	Murarze i pokrewni	2012
7212	Spawacze i pokrewni	1734
3415	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	1723
3431	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	1507
5123	Kelnerzy i pokrewni	1507
7222	Ślusarze i pokrewni	1458
5122	Kucharze	1158

Potencjał pracujących w regionie rośnie. Z danych BAEL (Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności, Urząd Statystyczny w Katowicach) wynika, że w I kwartale 2007 r. w gospodarce narodowej województwa pracowało 1657 tys. osób.

Wzrasta wysokość wskaźnika zatrudnienia wśród osób w wieku aktywności zawodowej (15- 64 lat), choć jego wielkość odbiega jeszcze od standardów Unii Europejskiej. Z najnowszych danych GUS¹ wynika, że w I kwartale 2007 r. wysokość wskaźnika zatrudnienia na Śląsku wśród osób w wieku 15-64 lat wynosiła 52,3% (kraj – 55,4%). Wskaźnik zatrudnienia wśród śląskich kobiet w wieku 15-64 lat wynosił 45,3% (kraj – 48,9%). W zbiorowości śląskich mężczyzn w wieku 15-64 lat wysokość wskaźnika zatrudnienia przybrała wartość 59,3% (kraj – 62,0%).

W I kwartale 2007 r. liczba biernych zawodowo mieszkańców województwa śląskiego w wieku powyżej 15 roku życia wynosiła 1929 tys. osób. W tym aż 1049 tys. to osoby w wieku produkcyjnym.

Głównymi przyczynami bierności są:

- pobieranie emerytury (775 tys. osób, tj. 40,2% ogółu biernych)
- nauka, uzupełnianie kwalifikacji (431 tys. osób, tj. 22,3% biernych)
- choroba, niepełnosprawność (303 tys., tj. 15,7% ogółu biernych)

¹ www.stat.gov.pl

– zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy (76 tys., tj. 4,0% biernych).
Poprawa sytuacji na rynku pracy nie zmienia faktu, że nadal pewne grupy bezrobotnych (np. trwale bezrobotni, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety) napotykają na duże trudności przy podejmowaniu zatrudnienia.

Podregion rybnicko – jastrzębski

W wyniku reformy administracyjnej państwa, 1 stycznia 1999 roku powstało województwo śląskie, w skład którego weszło 86% obszaru byłego województwa katowickiego, 70% częstochowskiego oraz 60% bielskiego. Obszar województwa śląskiego zajmuje powierzchnię 12294 km², co stanowi 3,9% powierzchni Polski.

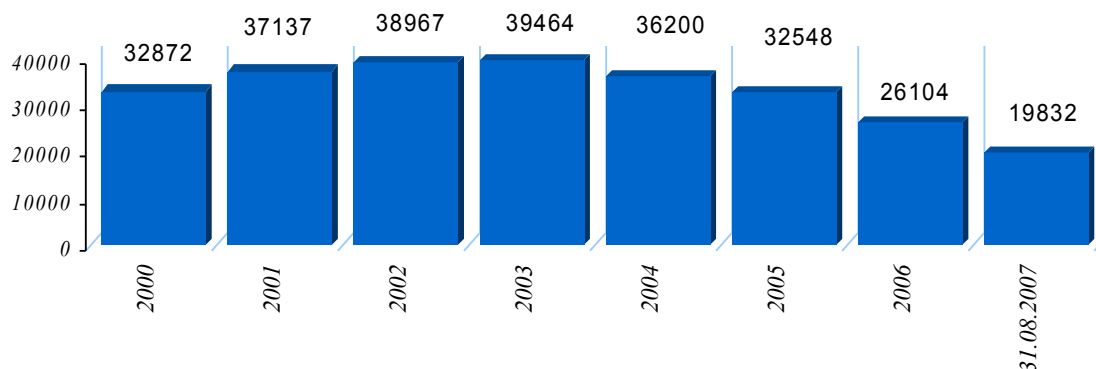
W układzie przestrzennym województwo dzieli się na 4 podregiony / subregiony (tzw. obszary polityki rozwoju):

- częstochowski tzw. północny (o powierzchni 3.047 km²)
- bielsko - biały tzw. południowy (2.352 km²)
- centralny śląski tzw. centralny (5.578 km²)
- rybnicko - jastrzębski tzw. zachodni (1.354 km²)

W skład podregionu rybnicko – jastrzębskiego wchodzi trzy powiaty grodzkie: Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory) oraz trzy powiaty ziemskie: raciborski, rybnicki, wodzisławski.

Według stanu na 31 sierpnia 2007 w podregionie rybnicko - jastrzębskim zarejestrowanych było **19 832 bezrobotnych**. Analiza stanów bezrobocia w podregionie możliwa jest od 2000 roku.

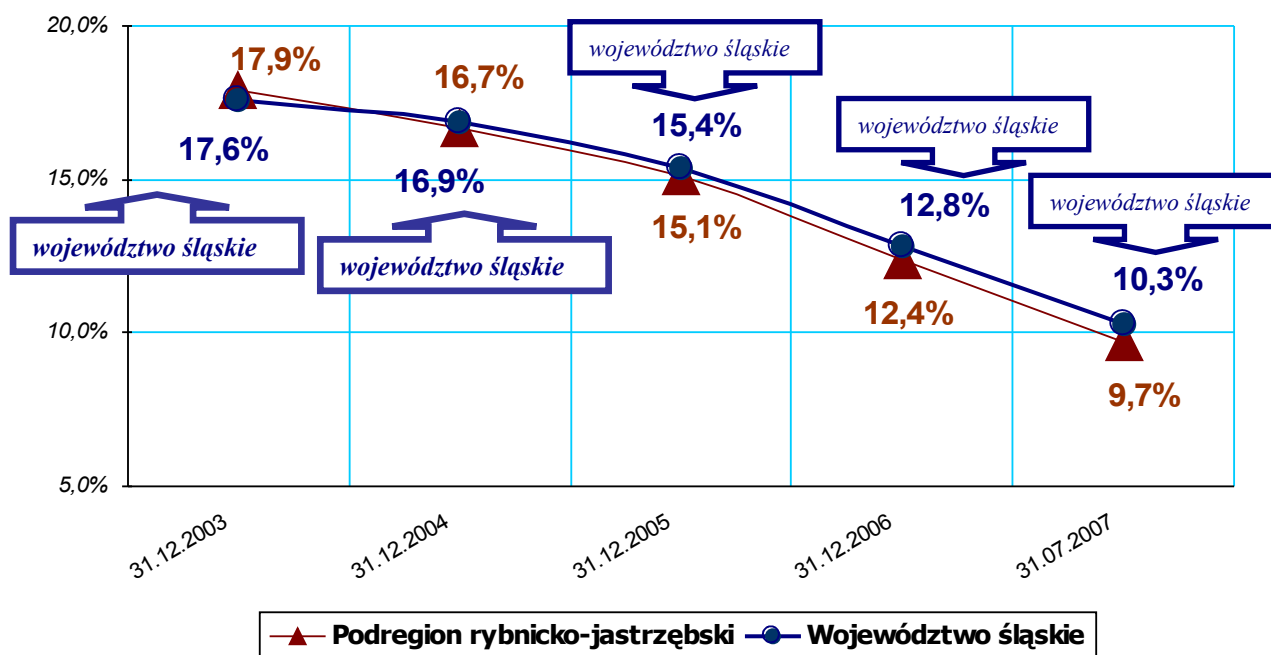
Liczba bezrobotnych w podregionie rybnicko - jastrzębskim, stan w końcu roku oraz 31.08.2007 r.

Podobnie jak w całym województwie, w podregionie redukcję liczby zarejestrowanych obserwujemy od 2004 roku. Biorąc za punkt porównań luty 2003 roku (moment szczytowy stanów bezrobocia na Śląsku) stwierdzamy, że dynamika spadku w podregionie była nieco wyższa niż średnio w województwie. I tak – dla całego województwa zanotowany spadek liczby zarejestrowanych o 47,8%, dla podregionu – o 51,3% (30.02.2003 – 40 703 zarejestrowanych bezrobotnych, 31.08.2007 r. – 19 832).

O dobrej sytuacji zatrudnieniowej świadczy dynamiczny spadek natężenia bezrobocia. Analiza wysokości stopy bezrobocia z podziałem na podregiony możliwa jest od

2003 roku, kiedy to w podregionie wysokość przywołanego wskaźnika była nieco wyższa od przeciętnej w województwie. W kolejnych latach sprawozdawczych skala redukcji wysokości stopy bezrobocia była większa od przeciętnej na Śląsku.

W analizowanym okresie bezrobocie spadało we wszystkich powiatach podregionu, chociaż wystąpiło pewne zróżnicowanie terytorialne. W uprzywilejowanej sytuacji znalazło się miasto Żory, gdzie zanotowano najwyższą dynamikę spadku liczby zarejestrowanych oraz rekordowo wysoki spadek stopy bezrobocia (o ponad 13 punktów procentowych).

Najmniejsze zmiany wystąpiły w powiecie wodzisławskim, gdzie zanotowano najniższą dynamikę spadku stanu bezrobocia oraz małą redukcję jego natężenia.

Dobłą sytuację zatrudnieniową obserwujemy w Rybniku - niska stopa bezrobocia, wysoka dynamika spadku liczby zarejestrowanych.

Dokładne dane dotyczące omawianej kwestii zawarto w tabeli.

Powiaty	Liczba bezrobotnych		Spadek bezrobocia		Stopa bezrobocia	
	31.12.2000	31.08.2007	w osobach	w %	31.12.2000	31.07.2007
Jastrzębie Zdrój	6104	4457	1647	27,0	13,9%	10,9%
Rybnik	7459	3679	3780	50,7	11,8%	6,8%
Żory	4839	2069	2770	57,2	25,3%	12,1%
Raciborski	4076	2433	1643	40,3	10,5%	7,4%
Rybnicki	2739	1647	1092	39,9	14,7%	11,0%
Wodzisławski	7655	5547	2108	27,5	13,2%	12,5%
Razem podregion	32 872	19 832	13 040	39,7	brak danych	9,7%

Informacje o strukturze bezrobocia w podregionie rybnicko - jastrzębskim

Problemem podregionu pozostaje bezrobocie kobiet, które w końcu sierpnia 2007 r. stanowiły 70,5% ogółu zarejestrowanych (województwo – 61,9%). W poszczególnych powiatach udział bezrobotnych pań waha się od 66,3% w powiecie wodzisławskim do 77,8% w Żorach.

Poprzednio pracujący stanowią 73,8% ogółu bezrobotnych, przy czym w powiecie raciborskim odsetek ten jest najwyższy i wynosi 83,5%, zaś w rybnickim zaledwie 63,8%.

Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiada tylko co 10 zarejestrowany w urzędach pracy obsługujących obszar podregionu rybnicko – jastrzębskiego (9,4%, średnio w województwie wskaźnik zasiłkobiorców jest wyższy i wynosi 11,1%).

Bezrobotni mieszkańcy terenów wiejskich to 17,3% ogółu bezrobotnych podregionu (województwo – 18,5%). Należy pamiętać, że w subregionie zachodnim problem bezrobocia agrarnego dotyczy tylko trzech powiatów ziemskich. Jeżeli chodzi o bezrobotnych zamieszkałych na wsi, to najgorzej jest w powiecie rybnickim, gdzie blisko połowa (49,8%) to mieszkańcy terenów wiejskich.

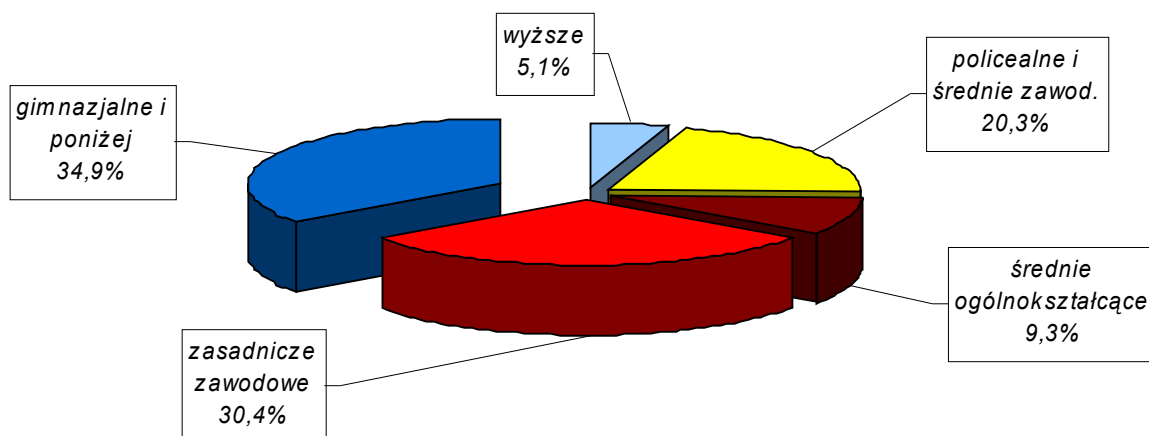
Cechą charakterystyczną jest wysoki odsetek bezrobotnej młodzieży – osoby poniżej 25 roku życia stanowią 21,4% zarejestrowanych w podregionie (województwo – 16,5%). Szczególnie zła jest sytuacja w powiecie wodzisławskim, gdzie bezrobotna młodzież to blisko jedna czwarta ogółu zaewidencjonowanych (24,8%). Niewiele niższy odsetek występuje w Jastrzębiu Zdroju (21,1%).

Konsekwencją wysokiego udziału młodzieży jest relatywnie niski odsetek osób powyżej 50. roku życia, który w podregionie rybnicko – jastrzębskim w końcu sierpnia br. przyjmował wartość 17,9% (średnio na Śląsku – 23,2%). Bardzo niskie udziały bezrobotnych z grupy 50+ notowane są w Jastrzębiu Zdroju (15,6%) oraz powiecie wodzisławskim (15,7%). Monokultura przemysłowa oparta na produkcji węgla koksującego sprawiła, że część osób ze starszych grup wiekowych (głównie mężczyzn) korzysta z uprawnień emerytalnych związanych z pracą w górnictwie. Głównie stąd biorą się niskie udziały osób powyżej 50 roku życia wśród ogółu bezrobotnych podregionu.

Odsetek długotrwale bezrobotnych wynosi 60%, jest nieco niższy od średniej wojewódzkiej (63,7%).

Wykształcenie bezrobotnych zarejestrowanych w podregionie rybnicko – jastrzębskim nie odbiega znacząco od notowanego dla ogółu śląskich bezrobotnych.

Struktura bezrobocia rejestrowanego w podregionie rybnicko - jastrzębskim wg wykształcenia (ogółem). Stan na 30.06.2007 r.

Wśród zarejestrowanych dominują osoby z najniższym poziomem wykształcenia (gimnazjalne i poniżej – 34,9%, województwo analogicznie – 33,8%). Niski jest udział bezrobotnych z wykształceniem wyższym (5,1%, Śląsk – 6,3%).

Pochodną niskiego wykształcenia jest odsetek osób bez kwalifikacji zawodowych, które stanowią 31,5% ogółu bezrobotnych podregionu (przeciętnie w województwie śląskim odsetek ten kształtuje się na zbliżonym poziomie – 31,8%).

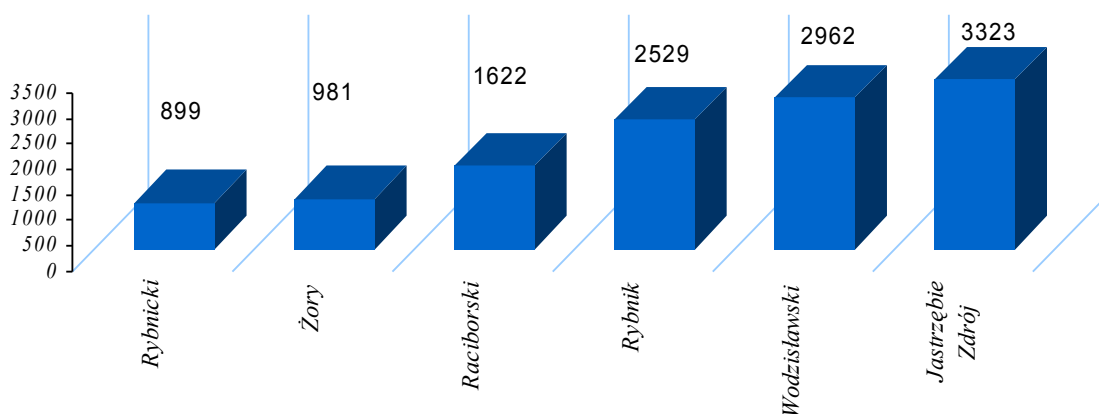
Wśród ogółu zarejestrowanych w podregionie:

- 4,1% to bezrobotni niepełnosprawni (810 osób)
- 4,9% to bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do lat 7. (4,9%).

Oferty pracy

W okresie od stycznia do sierpnia 2007 roku do powiatowych urzędów pracy obsługujących gminy podregionu rybnicko – jastrzębskiego zgłoszono 12 316 ofert pracy, co stanowiło blisko 11 proc. ogółu ofert zgłoszonych na Śląsku. Najwięcej propozycji zatrudnienia zanotowano w mieście Jastrzębie Zdrój, powiecie wodzisławskim oraz mieście Rybniku.

Liczba ofert zgłoszonych do urzędów pracy w powiatach podregionu rybnicko – jastrzębskiego w okresie od stycznia do sierpnia 2007 r.

Katowice, 26 września 2007 r.